

СОСТОЈБА СО ГРИП ВО РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА, СЕЗОНА 2023/2024 (45-та недела, до 12.11.2023)

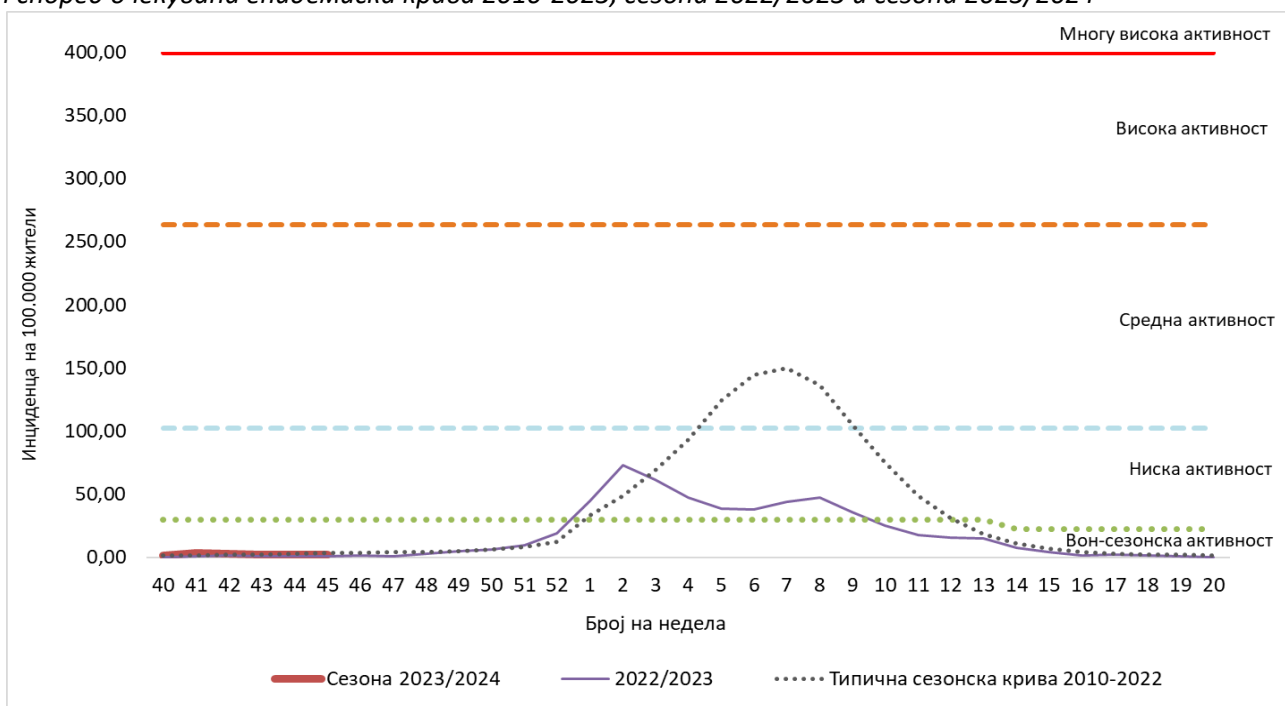
Неделни податоци

Во текот на 45-та недела од 2023 година (од 06-12.11.2023), во Република Северна Македонија, пријавени се 47 случаи ($I=2,6/100.000$ жители) на групни пријави за заболени од грип/заболувања слични на грип, за три повеќе во споредба со претходната недела ($n=44$). Во споредба со 45-та недела од минатата сезона ($n=15$), бројот на пријавени случаи е зголемен за три пати, додека во однос на моделот за последните 13 сезони ($n=66$), се регистрира намалување од 28,7% (Графикон 1).

Во текот на 45-та извештајна недела, во вирусолошката лабораторија на ИЈЗ РСМ пристигна 31 материјал за лабораториско тестирање на грип, 15 од сентинел САПИ надзорот и 16 од рутинскиот надзор, паралелно тестирани за грип, SARS-CoV-2 и RSV. Не се регистрирани позитивни случаи на грип и SARS-CoV-2, седум лица се позитивни на RSV (кај две е докажано присуство и на Adenovirus). Дополнително, по едно лице е позитивно на Adenovirus и Enterovirus.

Пријавената инциденца е под неделната граница на сезонската активност на вирусот на грип ($I=30,6/100.000$), односно сè уште не е достигнат прагот на влез во сезоната на грип (Графикон 1).

Графикон 1. Нивоа на интензитет и неделна дистрибуција на заболените од грип/заболувања слични на грип според очекувана епидемиска крива 2010-2023, сезона 2022/2023 и сезона 2023/2024

Во однос на возраста, од 15-64 години се регистрирани 22 лица, од 0-4 години – 13, од 5-14 години – 8 и над 65 години - 4 лица. Највисока инциденца ($13,5/100.000$) се регистрира кај децата на возраст од 0-4 години.

Заболените лица оваа недела се регистрирани во Дебар – 27, Тетово – 5, Прилеп – 4, Кавадарци, Куманово и Струмица – по 3 и Берово - 2.

Кумулативни податоци

Во сезоната 2023/2024 вкупниот број на случаи на грип/заболувања слични на грип изнесува **287 случаи (I=15,6/100.000)**.

Во споредба со истиот период од минатата сезона (n=91), бројот на пријавени случаи е зголемен за 3 пати, а во однос на моделот од последните 13 сезони (n=264) се регистрира зголемување од 8,8%.

Кумулативно, заболените се пријавени од 14 ЦЈЗ/ПЕ. Најголем број на заболени лица (n=142) и највисока кумулативна инциденца (742,2/100.000) е регистрирана на територијата на Дебар.

Во однос на дистрибуцијата по возрастни групи, најголем број на заболени се пријавени во возрастната група која опфаќа најголем дел од населението (од 15-64 години) - 121 случаи (32,1%), а највисока инциденца (60,1/100.000) се регистрира кај децата на возраст од 0-4 години (n=58).

СЕНТИНЕЛ НАДЗОР НАД САРИ (Сериозни Акутни Респираторни Инфекции)

Сентинел надзорот се спроведува како дополнување на редовниот систем за надзор над грип и КОВИД-19 во Р. С. Македонија, со цел да се добијат подетални информации во однос на инциденца, интензитет, тип на вируси кои циркулираат и за имплементација на навремени превентивни мерки. Дефиницијата за случај на САРИ според која се спроведува надзорот е усогласена со дефиницијата на случај на СЗО од 2014 година.

Од сентинел местата кои учествуваат, во 45-та недела пријавени се вкупно 26 САРИ случаи, од сентинел САРИ местата во Скопје и Штип. Најголем број на САРИ случаи (n=10; 38,5%), се пријавени од Институт за белодробно заболување кај децата - Козле. Во однос на возрастната дистрибуција, најголем број на САРИ случаи (n=16; 61,5%) се пријавени од возрастната група од 0-4 година.

Во оваа недела, вкупен број на приеми во сентинел местата е 214, и еден случај на интензивна нега. Од сите приеми, 12,1% се должат на САРИ. Најголемо оптоварување од 18,2% се бележи кај возрастната група – лица од 30-64 години.

Во 45-та недела за лабораториско тестирање се доставени 15 материјали од пријавените САРИ случаи, паралелно тестирани за грип, SARS-CoV-2 и RSV. Во тестираните примероци не е докажано присуство на грип и SARS-CoV-2. Тестирани се 13 САРИ примероци на RSV од кои 4 се позитивни. Во по еден примерок е докажан Adenovirus и Enterovirus.

Кумулативно, од сентинел местата кои учествуваат, пријавени се вкупно 170 САРИ случаи, од сентинел САРИ местата во Скопје и Штип. Најголем број на САРИ случаи (n=64; 37,6%), се пријавени од надзорното место ИБЗД Козле. Во однос на возрастната дистрибуција, најголем број на САРИ случаи (n=84; 49,4%) се пријавени од возрастната група од 0-4 година.

Кумулативно, вкупен број на приеми во сентинел местата е 1.074 од кои 3 лица се пријавени на интензивна нега. Од сите приеми, 15,8% се должат на САРИ. Најголемо оптоварување од 42,9% се бележи кај возрастната група - лица над 65 години.

Вкупно регистриран е еден смртен случај пријавен од САРИ местото во Штип (КБ Штип), од возрастната група – лица над 65 години, истото е позитивно на КОВИД 19.

ВИРУСОЛОШКИ НАДЗОР

Од почетокот на сезоната 2023/2024, заклучно со 45-та недела, во вирусолошката лабораторија на ИЈЗ РСМ пристигнати се 229 материјали од здравствените установи - од амбулантски и болнички лекувани пациенти за тестирање за респираторни вируси, од рутинскиот и сентинел САРИ надзорот.

Кумулативно, од рутинскиот надзор досега се тествани 170 примероци, од кои е регистриран по еден позитивен случај на SARS-CoV-2 и RSV. Од САРИ примероците (n=59), регистрирани се 8 позитивни случаи на SARS-CoV-2. Во еден примерок е докажан Influenza B virus. Од САРИ примероците, 37 се тествани за респираторен синцицијален вирус, од кои 15 се позитивни. Кај 5 примероци е детектирано присуство на Adenovirus, а во еден примерок Enterovirus.

ВАКЦИНАЦИЈА ПРОТИВ СЕЗОНСКИ ГРИП

Вакцинацијата против сезонски грип е најефикасна заштита од ова заболување. Институтот за јавно здравје препорачува вакцинација на целото население, особено на лица кои припаѓаат на т.н. ризични групи (согласно препораките на СЗО):

- Постарите лица (над 65 години)
- Деца на возраст од 6-59 месеци
- Лица постари од 6 месеци со хронични болести
- Бремени жени, и
- Здравствени работници.

За сезоната 2023/2024, Министерството за здравство обезбеди бесплатна четиривалентна вакцина во вкупна количина од 60.000 дози, наменета за приоритетни групи население. Дополнителни 15.000 дози на четиривалентна вакцина се обезбедени преку донација од PIVI (Partnership for Influenza Vaccine Introduction).

На 25.10.2023 година започна вакцинацијата против сезонски грип. Вакцинацијата се спроведува во Центрите за јавно здравје со нивните Подрачни единици и/или Здравствените домови. Вакцинацијата на здравствените работници ќе се спроведува во Институтот за јавно здравје. Закажувањето за бесплатните вакцини се одвива преку веб страната www.vakcinacija.mk.

Дополнителни 4.500 дози комерцијални вакцини се набавени од страна на ЦЈЗ, како вакцини за останатото население кое не спаѓа во горенаведените групи, истите можат да се добијат за одреден финансиски надомест и се спроведува во Центрите за јавно здравје со нивните Подрачни единици.

Заклучно со 15.11.2023 година, вакцинирани се вкупно 33.406 (95,2%) лица со бесплатна вакцина и 1.696 (4,8%) лица со комерцијална вакцина. Вкупно се вакцинирани 35.102 лица.

ЕВРОПСКИ РЕГИОН - ERVISS (European Respiratory Virus Surveillance Summary)

*Извор: <https://erviss.org/>

Согласно извештајот на ERVISS објавен за 44-та недела 2023 година, активноста на вирусот на грип е над базичната вредност во две земји од Европскиот регион на СЗО. Во споредба со претходната недела, вирусот на грипот останува со ниска активност, додека активноста на RSV и SARS-CoV-2 продолжува да се зголемува. Новите САРИ приеми во неделно ниво остануваат на ниско ниво слично со бројот на пријавени приеми во текот на минатата година, каде најголем број на хоспитализираните случаи се должат на вирусот на SARS-CoV-2.

**Оддел за епидемиологија на заразни болести
Институт за јавно здравје**